

Gazeta Transsilvaniei.

Gazeta este de două ori adevărată: Mercurul și Sâmbăta. Foia odată pe săptămână, adevărată: Sâmbăta. Prețul lor este pe un an 10 f. m. c., pe jumătate an 5 f.; iar pentru țări străine 7 f. pe un an, și pe un an întreg 14 f. m. c. Se primumera la toate postele imperatoresti, cum și la toți cunoscuții noștri DD. correspondenți. Pentru serie „petitu“ se cere 4 cr. m. c.

Insciintiare de prenumeratiune

1 a

Gazeta Transsilvaniei si Folia pentru minte, inima si literatura pe semestrul alu II-le a. 1852.

Cu Nrul acesta se incheia sem. I. a. c., si pe viitoriu se va trimite Gazeta numai la cei ce s'au abonatu si pe sem. al II-le. Redactiunea va procede si pe viitoriu cu aceeași statornicia pe spinosa aceasta cale, — pentru binele comunu. — Gazeta va essi ca si in sem. I. de 2 ori; Foia o data pe septemana in formatul cunoscutu. — Prețul pe diumetate annu: 5 fl. m. c. pentru provinciile austriace; Pentru Principate si alte țeri estrane: 7 fl. m. c. seau 21 viceri (sfantu) pe 1 sem. Dela 10 esemplari callese unul se da gratis. Prenumeratiunea Se pote face pela toti cunoscutii, vechii DDni correspondinti, precum si prin c. r. officiu postale pe linga REDACTIUNEA scrisori francate.

Monarchia austriaca.

Officose.

Nr.9041/ 13,263 1852.

Afară de alumnii cei din fundatiune, se primescu la institutulul c. r. de surdo-muti dela Vatiu din Ungaria si astfeliu de surdo-muti de ambele sece, pentru cari parinti au comunitatile voru a plati pe an cate 120 florini m. c. dreptu tapsa de crescere; din care apoi pruncul, care insa trebuie sa fia in virsta potrivita pentru crescere intre 9—12 ani, si afara de surditate, sa n'abia altu defectu trupescu, se va prevede de catre institutu cu tote cele de trebuintia, chiaru si cu vestiminte. Spre scopulu acesta respectivi au a se intorcu cu boreria lor, carea trebuie sa fia instruita cu legiutele atestate de bolezii, vaccinatiune si de sanatate, catre directiunea c. r. a institutulul de surdo-muti dela Vatiu.

Sibiu, 29. Iuniu 1852.

Dela c. r. guvernemutu civile si militare din Transsilvania.

Nr. 14,784/2851 1852.

Insciintiare.

C. r. judeciu penale provisoriu ridicatu acum cu scaunul officiu-lui in Orestiia si a inceputu cu 1. Iuliu a. cur. aptivitatea dirigatoriilor sale. — De territoriul judeciului acestuia penale c. r. se tienu cercurile: Deva, Baia de Crisiu si Hatiegul.

Ce se adduce prin aceste la cunoscutia publica. Sibiu, in 9. Iuliu 1852.

Pentru Inaltia Sa Domnul guvernator civile si militare BORDOLO L. M. C.

Nr. 1411. 1852.

La productiunea teatrale, care o dederu dilletantiu romanu de aici in folosul zidiri scoleloru romane de aici,

au intratu . . . . . 96 fl. 12 cr. m. c.
După subtragerea speselorū . . . . . 37 fl. 59 cr. m. c.

Remase venitu curatu . . . . . 58 fl. 13 cr. m. c., care sumă sau strapusu la directiunea scoleloru romane de aici in datul de astadi, spre a se insamui la predisul fondu.

Brasiovu, 13. Iuliu 1852.

C. r. Capitania a cetatei.

Responsu lui H. din Beiusi la art. din Nr. Gazetei 38. (Urmare.)

Dice dñsul că am scrisu ce „nu se tiene de activitatea mea,“ deci me rog de ertare, pentru că ca Român in cauza culturei natiunei mele foră de „voirea si scirea lui H. „am cutediatu“ a dice ceva, si lu ascuradu că de va fi necesu, voiu mai dice!

Filosofia despre critica de H. aicea adusa sta; inse consecuintia din tr'insa dedusa este absurdă. Că, dato non concessu, se fiu „paratu eu pre inspectorii scoleloru, foră ca sami fiu adus amiute de meritele acestoru bărbati“ graind adevurul: numai H. si turma lingusitoriloru se va incumeta asea faptă a o canonisa de „dăfăimare“; era omu cu inima la locu, — nu! — Apoi eu „merite“ de ale Dloru inspectoru nu am sciutu bucina lumii, că prin acesta le asi fi rapitu dulcele simtiemtu alu consciintii proprii.

„Impregiurarea, că dirigatori cu cari vinu in contactu cu populu românescu, si dela cari mai virtosu atarna infintiarea scoleloru populari, fiindu de alta natiune si religione, si nici dorescu scoli romanescu,“ — acesta pentru H. asea gigantică pedica, tocmai nu e gigantică; ca eu pre DD. inspectoru in sfera dirigatori loru cu unica exceptiune a supremulu comite, ii sciū mai pre susu de catu toti dirigatori politiaii ai distriptulu! — si sum convinsu că la raporturile Dloru inspectoru, ori care dirigatori neglijesce, este depusu din dirigatori!

Ba nice „miseritatea populu“ este ase mare pedica contra infintiarei de scoliu popularu. Acesta mai tardiu o demustru nu „D.

ФОИЛЕТОНЫ

Сибіу, 30. Іулія. Де ми маї тързія, тотзиі сокотин, къ ар фї къ кале ка съ въ дивъртисъск знаеіе павіте дин черклареле D. епископ в. Андрей Шарна, кзрпінзъторіе де інспрвдісініе каре аз асе динэ ла прімірреа динтърарсаі дин партеа преодімеі шї а понорсаі.

Черкларіа дин 13. Іулія кзрпінде днтре алтеле шї зртътореле:

а) Дн тотэ локріе, каре вор авеа поноріре де преа дналта черчетаре, саз шї пнаі де тречереа Монархсаі прін еле, съ аштепте парохіі локалі пе Маїестатеа Са днврѣкаді дн одоареле челе маї помпоае вісеріешті, дїнд дн тнль евангеліа шї кречеа, къ пранореле, шї къ конї днврѣкаді дн стіхаре, авнд дн тнль евангеліе апрїнсе шї серафїмі, къ тот понорса парохіа шї къ тінерїтеа школарѣ грїжїтї шї кзрат днврѣкарѣ псѣ дн рндѣ, тоді дїнінд флорї шї ратзрї верзї дн тнль, ка зп семнѣ де възкратїе. Апоі днз днрїмїнареа дн кїнса аче-

ста зрматѣ, де кзтва Маїестатеа Са ва зъвовї дн врѣн лок, съ теаргѣ преодїі днврѣкаді пнмаі дн вестнїтеале челе преодїшї (реверензі) ла лѣкзіа Маїестѣдіі Сале, ка авнд поноріре де а фї днврѣкаді Монархсаі, съ шї потѣ дескоперї възвріа шї омадіа съ шї ал крестнїлор сї шї къ гзра.

в) Прогонпї, дакѣ Маїестатеа Са ва трече прін локлa рехедїнгер дор, вор аптенга пе Преа Дналт Ачешї дн кїнса сѣс днне семнат, іарѣ де ва трече прін алт ораш орї семнат дин трактзл лор, вор днрїмїна пе Монархса аколо къ соленнїгатеа шї помпа сѣс атїнсѣ.

г) Дакѣ зндева ва вої преодїмеа сѣ аштеарн Маїестѣдіі Сале врѣ рзгаре, ачеса сѣ фїе къ тотѣ днделендісіне шї къ такзл кзвїнціос компзсѣ, шї сѣ се шїрїнеасѣ пре лннгѣ дотанїа нлрзлї шї днзестрареа шї колелор. Астѣалї де рекарс сѣ фїе сзрт,

дн каре се поте номенї, къ вісерїка пѣстрѣ дїнрзвнъ къ преодїмеа шї къ шїкола аз фост деспоїаре де възвгїдіе, каре ле авеа алге релїїонї, дїн прїчїнѣ, къ шїнсе вѣрваді нлтернїчі де алге конфесїонї авеа о рѣвн преа таре де а днврїі нлтрзл челор де о крдіндѣ къ еї. Акзл днсѣ днз че сѣв счентрл Маїестѣдіі Сале пе ам тнльгїг де а нлсѣрїле тімзрїлор трактзге, днз че Маїестатеа Са саз днврѣт а фаче шї пе павїзнеа ромнѣ шї пе вісерїка пѣстрѣ нлртаме де маї тнльте възвгїді, де оре че ведем къ шї вѣрваді де лѣгеа шї павїзнеа пѣстрѣ се ашеазѣ дн дрзгѣторїі нлвлїче, апої шї саз дѣрзїт пе сѣата вісерїчілор арсе шї жевїге сѣв револздісіне зп дар днсемнат ш. ч. л.: къ пѣдежде днплнѣ шї къ евангеліе фїаскѣ се пе рзгїт де Маїестатеа Са, ка сѣ се днврѣе а хотѣрѣ челе де лнпсѣ шї пестрѣ дотанїа клерзлї шї а шїколелор, шї ної прекзт нлнъ акзт, ама шї дн вілорїз вом фї ргѣторїі кѣтрѣ Днмнезѣ, ка сѣі дее о Домніе ерїчїтї шї днделнвнгарѣ.

д) Дорїнд преодїмеа дн локріе ачеле, знде ва зъвовї Маїестатеа Са, а сѣ днврѣдїтї де днврѣимаре днлїтгеа Монархсаі,

гъсит дитр'ан лок о машинъ иоферале възборъ към озаеа а лѣи Фіені, къ каре комплотистіи ар фі авът де гънд съ зчигъ пе Пріндъл-Преседінте. С'аъ фъкът маі мълте арестри. Съ те мѣри къ ачаастъ весте деспре аттентатъ дн-вонтра капълаі статълаі, каре дн алте времѣ ар фі къшънат маре імаресіоне, се пріімі къ індесеріндѣ. Шѣ ачааста пв дѣрѣ пентрѣ къ Франдезіі п'ар реквъбъче мѣрѣмеа перікъ лѣи че ар вені дѣпъ о асфел де дѣтѣмпларе, чѣ пентрѣ сімпла казѣсъ, къ атѣт лі се тот сѣвне де комплѣте дес-коверіте, дукът ѳменіі аъ ажънс съ не маі креазъ дн ачеле, шѣ пѣте шѣ пентрѣ къ еі дѣшѣ адѣк амінте къ, ад. консъ лъа Боланарте дукъ се проіемѣ де Амперат пѣмаі дѣнъ вл асемеенеа аттентат днвонтра віедіі лѣи. — Петіціоніале пентрѣ рестабіліреа днверсілізі аъ днчелѣт се къргъ тереѣ.

Англіа. Маі дн третелеле зіле міністеріал Девѣ дін зелъ а апѣра конфесіонеа англѣанъ скѣсе дін пѣлвереа архівелор о леце антикъ, прін каре се опреште католичіор а дїнеа прочесіоні пѣлѣче дн орпате еклесіаістиче. Дн Стокпорт, департе де Маншестер, вл лок де фабрїканді, дн каре се афлъ ка ла 14,000 сѣлете ірландезі, католичі; плерѣл, къ шѣтїреа поліціей, дінѣ о прочесіоне не страде, фърѣ орпате сервѣторесчї. Прочесіонеа се фіні фърѣ тръ-вараре; пѣмаі бресарі зелѣшї протестанді днчелѣрѣ съ мѣртѣре шѣ съ шѣере, къчї п'а вѣшїт ла мѣжлок поліціа ка съ опреаскъ прочесіонеа дѣпъ сенсѣл проіемѣдїзणे редештї, днсъ адѣа шѣ в треїа зі дѣнъ ачааста се днѣтн плъ днтре еоглезі шѣ ірландезї вѣтаїе дн фортъ; поліціа п'а фост дн старе съ мѣрдїѣвъ пачеа; маі мълте касе парте еоглезешїтї парте ірландезе се дърѣтарѣ, мобїлеле се стрїкарѣ, се фѣрарѣ; ко вътрѣж, каре се аскъносъ дн келаріѣ ѳв зчїсѣ ачї де лѣкрѣторї ірландезї; престе о лѣзѣ съ српѣрѣ днвѣлншѣл касей, сѣв каре мѣрї, днтре 114 че се арестарѣ кътре мїезѣл понції ка ла 60 іншї с'афларѣ маі мѣлѣт маї пѣдїн рѣшїдї. Еоглезіі адѣнаці дн чете шї арманді къ чїокане, къ секърї, зѣмѣлѣ дін касъ дн касъ пе ла като-лічї; ла днтревѣдїзणेа вѣнї центлемѣнѣ, къ че казѣ, — гѣтѣрї рошїі, ад. католичї, ле ѳв респнѣсѣл: Амфрентандѣ і центлемѣнѣ ді зісерѣ; ѳв към ва шѣ Ога ештї вл асфел де гѣтѣл рошѣ влестематѣ? Оіспрѣвїтѣакъшї шѣ кѣтїне. — Ла днтревѣдїзणेа амѣвїа, къ че ворѣісерѣ: „Сѣ стѣрпнїм плѣшнїдїле (ад. пе пѣвшїтї) шчл. — Ачесте сѣвг фрѣ-теле фанатїстѣвлї релїціонаре; ваї де ацідѣторїі ачелвїа! Де че ѳвшї адѣк амінте маї віне де къвѣнтѣл шѣотвїторѣ-лѣі лѣмѣі, каре а адѣс фрѣдїетатеа пе пѣмѣл, шѣ каре а зісѣ къ ла Татѣл Черескѣ сѣвг маї мълте лѣ-кашѣрї, шѣ съ ласе съ адореѣе фїкѣре пе ѳрїнтеле тѣ-тѣлор дн лїтѣва шѣ кредїнѣа са.

Ъртареа пѣвлїзѣрїї колежтелор
че а днтрат дн „фондѣл ревалїзणेї фет. ром. шчл. дела дорїторїі де а ажѣта крештѣреа серачелор фетїде ро-тѣме шѣ маі дѣтѣѣ але орфавелор челор къзѣдї дн ре-волѣдїзणेа трекъзѣ.

D. Пар. I. Поповичъ шѣ Теодор Поповичъ, adm. дін С. Драгъ:
Къ дїкѣл дн лѣпа лѣи Мартїе 1 ф.; а 2-ѳрѣ 1 ф.; еар а 3-ѳра 24 кр.; Іоан Поповичъ, пар. 16 кр.; Преотеаса Марїа Поповичъ 8 кр.; Теодор Поповичъ, adm. 16 кр.; Преотеаса Барѣара Поповичъ 8 кр.; Балзан Теодор, жѣде 12 кр.; Балзан Ана соціа са 6 кр. Сѣмѣта 3 ф. 30 к. м. к.
**DD. Преодї дін Кърта-Кларѣ 24 кр.; а 2 еа зі 48 кр.; Преотѣл Мхалї Леле 30 кр.; Преотеаса лѣи 30 кр.; Грїгорїе Горпїе, пр. 30 кр.; Преотеаса лѣи 30 кр.; Бърѣвѣтеа Іоан, Тїторѣл Бїсерїчї 34 кр.; Кочѣва Валїе 6 кр. Сѣмѣта 5 ф. 52 кр. м. к.
DD. Преодї дін Татѣ:
Къ дїкѣл 52 кр.; Пр. Іовѣ Лѣчїа 1 ф.; Бѣнкншѣ Сте фанѣ пѣр. 24 кр.; Ражѣа Алексѣ Б. 20 кр.; Тїторѣ Дѣта Мїтрѣ 6 кр.; Модї Г-орпїе 12 кр.; Даскал Моїсе 32 кр. Сѣмѣта 3 ф. 26 кр. м. к.**

D. I. Поповичъ, парох дін Арѣначѣ:
Къ дїкѣл де треї орї 35 кр.; Іоан Поповичъ, пр. 24 кр.; Іѣіешї Флѣреа, жѣде 10 кр.; Жѣдеса Мърїа 6 кр.; Мочѣ Іовѣ, 5 кр.; Шопп Флѣреа 10 кр. Сѣмѣта 1 ф. 30 кр. м. к.
Дін Сѣтѣл Мїнін черк. Радна прїа зелѣса сорѣ Ро-салиа Поповичъ:

Сѣтѣл Бїсерїкѣ 4 ф.; Ніколае Поповичъ, парох 1 ф.; Тео-дор Пѣтїч, парох 6 кр.; Теодор Крѣспїк, крѣратор 20 кр.; Васїле Сѣрѣ, жѣде 20 кр.; Посѣл Сїмеон 20 кр.; Мїхалє Драгош 24 кр.; Георгїе Опрѣан 12 кр.; Теодор Сѣрѣандѣн 10 кр.; Георгїе Сїмеон 10 кр.; Георгїе Сѣрѣ 10 кр.; Тео-дор Флорїока 6 кр.; Росѣа Товор 12 кр.; Георгїе Сѣрѣ 6 кр.; Лазѣр Сѣрѣ 6 кр.; Мїхалє Кърѣд 6 кр.; Павел Брат 20 кр.; Росалиа Поповичъ 24 кр.; Зоїда Поповичъ 20 кр. Сѣмѣта 8 ф. 52 кр. м. к.

Прін зелѣселе сорорї преотесе дін Кѣвїн Ана Дѣка шї Елена Мѣптеанъ:
Дн 31. Мартїе къ дїкѣл дн бїсерїкѣ к. в. а. к. 3 ф. 38 кр.; Тот бїсерїка 5 ф. Дн 1. Априліе к. в. а. к. дела маї мълте персѣоне але комѣнїтѣдїї, парте 'н ѳжѣзѣ, парте 'н ѳвїѳре, префѣкѣте дн ванї, къ алте дѣлїі дн ванї 6 ф. 18 кр. Сѣмѣта 14 ф. 36 кр. м. к.

Дела D. Преот Арсевїе Поповичъ дін Сѣтѣл Ковасїнг, ком. Арадѣ, черк. Вілагошї:
С. Бїсерїкѣ 2 ф. 6 кр.; Моїсї Мїкѣлѣшї шї соціа са 1 ф. 40 кр.; Моїсї Попеск шї соціа са 1 ф. 40 кр.; Ар-сенїе Поповичї шї соціа са 1 ф. 40 кр.; Петрѣ Мїкѣлѣшї шї соціа са 1 ф. 40 кр.; Павел Овеско 24 кр.; Іоан Чако-вад 20 кр.; Теодор Цїган 24 кр.; Ніколае Петрїе 6 кр.
Прїа сѣрѣвїнѣа чїн. 2 преотесї Персїда Мїкѣлѣшї шї шї. жѣвѣнесї Елена Фарѣаш адѣмѣндѣсъ маї мълте ѳвї-ѳре шї вѣкате, каре тѣте префѣкѣндѣсъ дн ванї сѣѣ къ-пѣтѣт 15 ф. 36 кр. Сѣмѣта 25 ф. 36 кр. м. к.
Дела D. Преот Анрѣа Теореанѣ дін Орѣнѣл Горѣк:
Дін венїтѣл Сѣ. Бїсерїчї 3 ф.; Драгїна Теореанѣ 30 кр.; Траїан Теореанѣ 20 кр.; Арделѣан Персїда 10 кр.; Персїда Ошїка 6 кр.; Івїліана Бѣн 6 кр.; Георгїе Мѣстаѳѣ 6 кр.; Пѣлхерїа Коша 10 кр.; Іоан Коша 20 кр.; Глїгорїе Арделѣан 6 кр.; Марѣа Барѣвш 6 кр.; Сѣво Іоан 10 кр.; Марїа Барѣвш 6 кр.; Елена Сѣрѣ 10 кр.; Росалиа Арде-леан 6 кр.; Ана Коша 6 кр.; Павел Ошїка 6 кр.; Персїда Ошїка 10 кр.; N. Мѣст 6 кр. Сѣмѣта 6 ф. м. к.

Prin D. J. Manteanu, Parochu din Sarcău saŷ primită dela Do-mnoul Rudolfulu Juricicaiu, Jude politiale de Cercu în Com. Bihariei de Nordu, 5 fl. m. c. (Va urma.)

Апштііндїаре.
Дн зрѣта дн есѣісѣ ал ч. р. команде мїл. дїстрїктѣале дін 13. Івїліс а. к. Nr. прес. 397/852 се фѣче къпоскът спре а се ѳвсерѣва, къмкъ тѣте комѣнтеле къвѣнтѣрїлор, каре се вор дїнеа кътрѣ Маїестатеа Са ч. р. апѣстолїкъ ла преаналѣа Са венїре ачї, треѣе съ се дѣа ла реѣдѣреѣа їнс. пресїдїс Маїїстрѣтѣале чел мѣлѣт пѣпъ дн 19. але кър-гѣтѣреї. Брашов, 16. Івїліс 1852.
Маїїстрѣтѣл.

Дн тїпѣграфїа дїечесанѣ ешї де къ-рѣндѣ де сѣв теаскъ, шѣ се афлѣ де възѣаре:
Карѣ де конѣрсаціѣне шї Вокаѣлѣларїѣ ѣрманѣ шї ромѣнѣ прескъртѣ лѣкратѣ пентрѣ ѣрманї шї Ромѣнї. — Kurzgefaßtes Konversations- und Wörterbuch der deutschen und romanischen Sprache für Deutsche und Rumänen.
Преѣдѣл ѳвшї есѣмпларїѣ дн вронѣрѣ дої доѣзѣчѣрї, адѣкъ 40 к. м. к. Сївїїс, 25. Івїліс 1852.

Карѣ персѣавѣѳре.
Пентрѣ ѳвѣтїѣѣ Іѳон Дѣлка, каре прїн конѣлѣскѣ трїѣпѣлѣлѣі жѣвѣдїѣале дін Алѣа-Жївїліа де 28. Фѣвр. 1852, Nr. 653, есте трасѣ сѣв черѣгарѣеа крїмінале къ прїнесѣре дн фѣаре пентрѣ крїма де сїкарїатѣ.
Нѣмїтѣл есте дін Алѣам-Селїштеа, черкѣлѣ Дѣѣвї пѣкъѣт, де релїціе пѣзнїт, 30 де апѣі, днсѣрат, фърѣ конїі, ѳв треїешѣте къ соціа са, канѣтор ла бїсерїкѣ дн сѣс вѣмї-тѣлѣі сѣтѣ, де статѣрѣ днѣлѣт, де комѣнѣціа трѣпѣлѣі рѣѳѣ-сѣтѣ, аре пѣрѣ пѣгрѣ, ѳвразѣ лѣнѣгрѣдѣ, ѳкї пѣгрїї, пасѣ прѣпорціѣнаѣт, днтрѣ вѣсемеенеа шї гѣрѣ, мѣстаде пѣгрѣ; ворѣешѣте пѣмаї ромѣнешѣте. — Семѣне деосѣѣне: жѣмѣ-тѣтеа деѣѣтѣлѣі челѣлѣі маре ла мѣла стѣжѣгъ пѣ о арѣ.
Ачест ѳвѣтїѣѣ есте де къѣтѣт, афлѣндѣсъ, де прїнсѣ, шї сѣѣ ачї, сѣѣ ла чеа маї де апѣрѣне деѣрегѣторїе полі-тїкъ де транѣнѣсѣ.
Мѣнтѣвергер ѳ. пр.